

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Nyelben:		Vidékre:	
Egy óra kor.	1.---	Egy óra kor.	1.20
Negyedévre	3.---	Negyedévre	3.60
Félévre	6.---	Félévre	7.20
Egész évre	12.---	Egész évre	14.---

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FELELŐS SZERKESZTŐ:

csiktoplócza **LÁZAR ELEMÉR.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Várház-körút 8. szám.
Hirdetések petít számítással, díjszabás szerint
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Merkantilismus — agrarismus.

Budapest, szept. 25.

(Hp.) Perlekedő házastársak! Ámit az egyik jónak lát, rosszalja a másik! Nincsenek sohasem egy akaraton és a válópör közöttük nyílt témát képez. Az egyetértés, az érdekeknek összeegyeztetése nincsen szótárakban és a boldogulást nem a közös megegyezésre alapítják.

Az a fölötte téves felfogás, mintha e két hatalmas, lényegében uralkodó gazdasági tényező egymás nélkül is tudna boldogulni és a nemzet jólétét és felvirágzását biztosítani — fájdalom úgy tapasztaljuk — az agrarismus részéről majdnem szent meggyőződést képez immár és lépten nyomon felmondja a barátságot a kereskedelemnek. Magának előjogokat vindikál és követeli, hogy a merkantilismus az agrarismus alárendeltjének tekintessék. Magát a kormányt is iparkodnak ezen szellem vezéremberei olyan tervek létesítésének megnyerni, melyek a kereskedelem határozott hátrányára szolgálnának, de emellett nem biztosítana előnyt a termelésnek sem.

Egyéni felfogás, egyéni kombinatio a szövetkezeti eszme túltengéseként akar érvényesülni, anélkül, hogy a jövő s a következmények kellő módon megfontolás tárgyát képeznék. Csak az érem egyik oldalát látják vagy talán csak akarják látni, míg a másik oldalát — az okozatot — meg sem figyelik, meg sem fontolják, mert félnek, hogy a fontolgatás, a körülmények és következmények egybevetése elhomá-

lyosítja az érem első oldalára vésett „magasztos eszméket“. Mert nem tudok, nem akarok olyan korlátolt látókört, annyira primitív combinatio-képességet vagy az éleslátás teljes hiányát feltételezni olyan egyéneknek, akik tapasztalatokkal gazdagon, ismeretekkel bőven, a gazdasági és politikai életben elég nagy pályát futottak be, hogy be ne látnák az általuk hirdetett eszméknek elfajulását és ne tapasztalják, hogy a nemzet gazdasági életének fejlődésében ez milyen gátló szerepet játszik. Sohasem jutott eszembe a szövetkezésben rejlő hatalmas erőnek jogos, de céltudatos felhasználását helyteleníteni, de természetesen csak addig, amíg a szövetkezés maga nem sérti nemzeti érzületünket, nem szolgál felekezeti célokat, nem egyes emberek boldogulásának, vagy urhatnamságának eszköze, hanem a szövetkezeti eszme magasztos hivatását teljesíti, a kis erők egybelánczolásával azok ellenálló, — egymást segítő képességét fejleszti, létjogosultságukat szilárdabbá, megélhetésüket s boldogulásukat lehetővé teszi. De mit lelünk, ha szétnézünk a szövetkezetek között?

A keresztény ruhaszövetkezet megbukik és a büntető törvénykönyvvel jut összeülközésbe; a kölcsönös biztosító szövetkezet felszámol és ezer meg ezer kiszagdat juttat koldusbotra. A vidéken működő különböző című és jellegű szövetkezetekről nem akarok szólni, mert minden, amit elmondanék, kevés volna azoknak az állapotoknak ecsetelésére, amelyeket ezek — és ezen intézmények vezetői terem-

A vak és bünös osztálygyűlölet a vezérprogramm — és ebből minden fakadhat, csak hazafiasság és a nemzet boldogulására irányuló törekvés nem.

Ez nem agrarismus! Ez nem a termelés erejének és értékének emelésére alkalmas törekvés, és nem a mezőgazdaság érdekeinek istápolása, — ez antimerkantilizmus!

A tiszta, őszinte és hazafias agrár törekvések jogosságát, heyyességét sőt a szűkségét elismerjük, mi több kívánjuk is, de haladjanak ezek a kereskedelem jogos törekvéseivel karöltve, egymást kiegészítse, támogassa s találják meg az utat és módot arra, hogy az érdekek összeegyeztetésével erős fundamentumra építsék édes hazánk gazdasági életének fejlődését.

Budapest, szept. 25.

A kiegyezés. A Bécsben folyó tanácskozásokról semmi kimerítő hír nem érkezik. Szell Kálmán tegnap délben hosszas audencián volt a királynál s ezen kihallgatást a bécsi sajtó a most folyó tarifa tárgyalásokkal hozza kapcsolatba. A kormány magyar félhivatalos lapja a M. N. a kiegyezési tárgyalásokról szólva azt mondja, hogy a tárgyalások kellő közepén hiteles közlések nem történhetnek s nem is történtek, így tehát merő kombináción alapszanak azok a hírek, melyeket a tárgyalások részleteiről több lap közrebocsátott. Ezt mondja a magyar félhivatalos. Mi érthetetlennek és csudálatosnak tartjuk, hogy ennek ellenében Körber félhivatalos lapjai, nemesak hogy nem zárkoznak el a közvélemény felvilágosításától, de kimerítő jelentéseket is közölnek a most folyó tárgyalások részleteiről. Így a bécsi Neue Freie Presse a tarifa árgyalástokról a következőket közli:

A budai hegyek új vasutja.

— A „Magyarság“ eredeti tárczája. —

Irta: D. Gy.

Valahányszor idegen emberek járnak Budapesten és megmutatjuk nekik a budai hegyvidéket, ezek az első pillanatokban az elragadtatástól nem tudnak hova lenni, a második félórán azonban csodálkozva csapják össze a kezüket és fejesóválva hányják a szemükre, hogy mi budapestiek ezt a páratlan értékű természeti kincset egyáltalában nem tudjuk kiaknázni.

Mister Gibbon, egy amerikai hotelrészvény társaság üzletgazdája nagyon figyelemreméltó megjegyzéseket tett e sorok írójának tegnap este erről a dologról.

— Azok a villák, amelyekre önök oly nagy megalékedéssel szeretnek hivatkozni — szolt mister Gibbon egy ellentésemre — semmit sem bizonyítanak. Hogy gazdag magánemberek mindig vannak, voltak és lesznek, akik tudják mi a jó, a kellemes, szép és egészséges: az régi dolog. Ne tessék elfelejteni, hogy villák vannak a Kaukázusban is, a hegyeknek azon a lejtőjén, melyek a Kaspi tóra néznek. De ez mind semmi!

— Mi hát a valami? kérdeztem az amerikaiától.

— A tömegek kiszolgálása. A középosztály számára olyan élvezeteket nyújtani, amelyekben nem részesültek száz év előtt csak a legnagyobb urak: s ezeket az élvezeteket kiterjeszteni fokoztatva az alsóbb osztályok, maga a nép számára is: ez a modern demokrácia egyik

legelső feladata. Ezen dolgozunk mi amerikai szállótulajdonosok és ennek nem látom én a nyomát az önk csodaszép budai hegyei közt.

— De kérem szeretettel, mister Gibbon, — szoltam közbe némileg elszontyolodva, — hát nálunk talán nincsenek hotelek, ahol az ember minden jót és szépet, minden elgondolható kényelmet föl talál.

— Vannak a városban — válaszolt Gibbon mosolyogva, de most a budai hegyekkel beszélünk, amelyeket önöknél jól, rosszul elfoglalt a gazdag polgárság, a szegény uri ember, pláne a családos csak egyszer élvezheti egész esztendőn át.

— De hiszen van nagyszerű közlekedésünk, a villamos vasut a szegény embert is oda viszi fél óra alatt a hegyek kellő közepébe, a bérletjegyek eléggé olcsók, most pedig egy új vasutat is terveznek, amely formálisan oda fog röpiteni bennünket, tizezer számra.

— Olvastam erről a vasutról. A Ferencz József hid budai feljárójánál lesz az állomása, a Gellérthegy déli lejtőjénél megkerüli a Sashegyet, föl mászik a Svábhegyre, végigfut a Jánoshegy oldalán és Hidegkutig fog érni. Gőzlokomotivjai lesznek és egy délután ki akar szállítani 60.000 embert a hegyek közé. Olvastam az újságokban.

— No és? kérdeztem büszkén nézve mister Gibbonra.

— Ez mind szép lesz, ha meg lesz, de magába véve nem fog sokat érni. Önöknek arra kellene törekedni, hogy nyáron át minden ép-kézláb embert kiköltöztessenek Budapestről a hegyek közé. Ez persze egy kissé amerikai izü eszme, de az is bizonyos, hogy mi ezt már

régen megcsináltuk volna. Vasutvonal aztán öt-hat is épült volna már azóta a hegyek közt, és mindnek megerőltetésébe kerülne lebonyolítani a napi forgalmat.

— Tegyen boldoggá egy eszmével mister Gibbon, amiről szenzációs cikket lehet írni — esdekeltem az amerikainak.

— Nos, hát írja meg, hogy először is a budai hegyek közt már régen kellett volna öt, tíz, vagy tizenöt meleg forrást felfedezni. Ha a Duna part egész hosszában tele van melegforrásokkal, lehet olyanokat a hegyek közt is találni, de önök közt nincs, aki keresné. E források közül a legalkalmasabbnak a környékét aztán meg kellene venni fürdőtelepnek, és ha ezt a telepet amerikai szellemben építik föl, milliókat lehet rajta nyerni tíz esztendő alatt.

— Ön mondja: tehát elhiszem. De hogy mások is elhiggyék, mondja meg micsoda titkos eszközzel tenné ön olyan jövedelmezővé azt a fürdőt? Hiszen a városbeli fürdők csak épen hogy megélnek.

— Ez a legegyszerűbb a dologban, ez a titkos eszköz. Megsughatom, hogy miben áll: hoteleket, szállókat és turista otthonokat kell építeni, es olcsóbbá kell tenni bennük az életet, mint amibe a városban kerül.

— Ön tréfál!

— Az ördögbe is, dehogyan tréfálok! Szeretném tudni, hogy ha én a városban négyszöglenként 500 koronáért veszek egy telket és arra olyan hotelt építhetek, amelyben vannak napi 2 koronás szobák, miért ne építhetnék ilyen hotelt az olyan hegyoldalu telekre, is, amelynek négyszögöle nem drágább 5 koronánál? Az ilyen hotelekben napi 1 koronás

„Mindkét részről megvan a hajlandóság arra, hogy a parlamentek összehívásának közeledő idejére való tekintettel, a tárgyalásokat lehetőleg befejezzék. Ezért tartanak tovább a tanácskozások, mint az eddigiek.

Némileg előbbre jutottak, mert hír szerint a vegyészeti gyártmányok és vegyi szerek vámját közös egyetértéssel megállapították. De még mindig hátra van a munka nagy része, hogy a vámtarifák fölött végleg megállapodhassanak. Hátra van mintegy kétszáz elintézetlen tétel, amelyek a tarifák leglényegesebb csoportját alkotják. Azok között vannak a textilipari, különösen a gyapotárúk tételei. Ott vannak a mezőgazdasági gépek és az üvegyártmányok tarifái, amelyekre nézve Magyarország erősen van érdekelve, mert van saját üvegyipara.

Mindezeknél a tételeknél az osztrák kormány a vámtételek felemelését javasolja kompenzációképpen a mezőgazdasági vámok felemeléséért. A jelenlegi tárgyalások anyagát képező vámok az osztrák termelés kiváló érdeklő árukra vonatkoznak.

Azonban egy messziről jövő idegen kéz látszik ezen tárgyalásokba bele nyulni, mint lapunk más helyén közöljük, Oroszország felmondani készül a német-orsz kereskedelmi szerződést, melynek következtében Németország vámháboruba keveredik Oroszországgal s nem kötheti meg velünk a kereskedelmi szerződést. Ez pedig oly vámpolitikai bonyodalmakba sodorhat bennünket, hogy kénytelenek leszünk az Ausztriával való tárgyalásainkat gyorsan befejezni.

Ma délelőtt 11 órakor folytatták a kiegyezést és az autonóm vámtarifa dolgában a közös miniszteri értekezletet. A tanácskozások előreláthatólag az egész napot igénybe veszik s nem bizonyos, vajjon nem fognak-e a holnapi napra is kiterjedni. A közös miniszteri értekezletet megelőzőleg, a magyar miniszterek tanácskozást tartottak szakelőadóikkal.

Interpellációk. Szemmel láthatólag az ideai ősszel Magyarország politikai élete eleven lesz. Az országgyűlés megnyitásának ünnepi napja már egyre közelebb s úgy látszik, a képviselők készülődése is ugyancsak irris és buzgalmas. Lesz interpelláció bőven. Ertesztésünk szerint az elveszett tengerszem póré illetve a hozott ítélet miatt a függetlenségi és 48-as párt nevében az eddigi megállapodások szerint: *Pichler Győző* vagy *Bartha Ödön* fog interpellálni. Interpellációk készülnek még: a kiegyezés, a Kossuth-ünnep, a Gotterhalte, az állat kivétel és a horvát zavargások ügyében. A miniszterek ezen interpellációkra válaszukat még az őszön fogják megadni s remélhetőleg az új parlament ülései méltóságosak és kezdetben vihartalanok lesznek.

szobák is lehetnek és ha ezt elértük, minden kis hivatalnok a helyek közt fog tölteni egy-két nyári hónapot. És ha ezt a telepet a hidegkúti határban építjük fel, menekülni fogunk a fővárosi fogyasztási adó alól, s akkor tejet, vajjat, húst, baromfit olyan árban szállíthatunk, hogy két embert napi három koronáért háromszor ültetünk asztalhoz.

Szóval ön lehetőnek tartaná, hogy egy fővárosi kis hivatalnok, aki gyermekestől idebenn havi 200 koronából él, nyáron az ön telepén ugyanebből a pénzből kijönne?

— Azzal a különbséggel, hogy odakünn naponként meleg és hideg gyógyfürdőt kapna, irris erdei levegőt, este pedig ingyen szini előadást a vacsorához — villamvilágítás mellett...

— Szédülök, mister Gibbon!
— Nincs oka rá, zsurnaliszta ur! Gondolja meg, hány szegény színész és színésznő örülne és pedig a tehetségesebbek közül valók is, ha nyáron át teljes ellátáshoz, lakáshoz és egyéb kényelemhez jutnának egy kis esteli játék fejében. Ilyen társaságot szerveznék mi amerikaiak e telepre és biztosíthatom önt, hogy Budapest felé az állandóan szerencsénk lenne Hidegkúton.

Folytatni szerettem volna még ezt az érdekes eszmecsere, de e pillanatban mister Gibbon felé néhány kollegája közeledett, mire a derék amerikai rövidesen a faképnél hagyott. Azt azonban nem tiltotta meg, hogy az eszmém ne gondolkozzam.

Mándy Lajos bankigazgató. Pénzügyi körökben hire jár, hogy a kereskedelmi minisztérium ideiglenesen nyugalmazott miniszteri tanácsosát **Mándy Lajost**, a *Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbank* legközelebbi ülésén, az intézet elnökgazgatójává megválasztják. A bank eddigi elnökgazgatója tudvalevőleg gróf *Tisza István* volt, aki azonban lemondott a képviselőséggel összeférhetlen állásról s akkor az a hír volt elterjedve, hogy utána a nagy pénzügyi elnökévé öcsését, gróf *Tisza Kálmánt* választják meg. Most azonban **Mándy Lajosnak** ajánlották fel az igazgató-elnökséget, aki hajlandó is azt elfogadni.

A gráci ítélet. A hivatalos lap tegnapi száma közli, a tengerszem ügyében hozott választott bíróság ítéletét és annak megokolását. Nevetséges és felháborító amit ez a választott bíróság érvelésében felhalmoz, maga az ítélet pedig, sem formájában, sem tartalmában nem felel meg azoknak a jogi követelményeknek, amik meghatározott kellékei a bírói ítéletnek. Az ítéletnek sem szövegében, sem annak megokolásában nincs benne az ítékezés tárgya — azaz a tengerszem területének körülírása és meghatározása. Még csak a vitás terület egyszerű helyrajzi leírását sem látjuk sehol.

Mint halljuk a sérelmes ítélet tárgyában dr. **Visontai Soma** és a szepesi képviselők interpellálni fognak.

Népgyűlések az önálló vámtérület érdekében. A Kisiparosok Országos Szövetsége tegnap tartott rendkívüli választmányi ülésén hosszas vita után elhatározta, hogy Budapesten az önálló vámtérület érdekében népgyűlést rendez. Elhatározták, hogy a népgyűlést a képviselőház megnyitása előtti vasárnapon, október 5-ikén tartják meg, melyre plakátok útján az egész polgárságot meghívják. Az ülés folyamán megalakult az előkészítő bizottság. — Debreczenből jelentik, hogy az ottani gazdák, nagyiparosok és kereskedők az önálló vámtérület érdekében szeptember 28-án népgyűlést tartanak, amelyen számos országgyűlési képviselő és **Zichy Jenő** gróf is résztvesz.

KÜLFÖLD.

A német-orsz kereskedelmi szerződés felmondása. Oroszország az első állam, mely szembe mer szállani a német vámpolitikával és nem szorítkozva a védelemre, erős támadó harcot indít ellene. Mint Párisból táviratozzák, az Oroszország és Németország között, 1894. február 10-én kötött kereskedelmi egyezményt, mely 1903 évi december 31-én jár le, **Witte** orosz pénzügyminiszter felmondani szándékozik. Oroszország a mezőgazdasági vámoknak, a német díjszabás keretében való emelésével, a saját mezőgazdasági érdekeit látja veszélyeztetve, mert Németország kivitele Oroszországba erősen emelkedett s nyomást akar e felmondással Németországra gyakorolni, hogy ne emelje fel túlságosan a vám-tételeket.

Mindenestre e hír, ha valóban bizonyul, két fontos következményt fog maga után vonni. Először a középeurópai szerződések egész hálózata szétszakad és *Ausztria-Magyarországgal Olaszországgal sem volna a német kereskedelmi szerződés meghosszabbítható.* A második következmény az orosz felmondásnak az volna, hogy azok az államok, melyeknek még nincs autonóm vámtarifájuk — melyekhez Németország és Ausztria-Magyarország is tartozik — igen súlyos helyzetbe jutnak, minthogy megállapított autonóm vámtarifa nélkül kellene szerződési tárgyalásokat megindítani. Az orosz felmondás határozottan a német agrárvámok ellen irányul és Németországban még növelni fogja az ellenzékét ezek ellen a vámok ellen. Ausztria-Magyarországnak is számolnia kell azzal, hogy ez év vége előtt az összes fontosabb kereskedelmi szerződéseket felmondják és erre az esetre az *autonóm vámtarifát minél előbb le kellene tárgyalni, hogy a szerződési tárgyalásokra készen legyünk.*

A búr tábornokok felhívása. Lapunk tegnapi számában közöltük; **Botha, Delarey és Devett** tábornokok felhívását, melyet Europa és Amerika népeihez intéztek. Az angol lapok ellenszives közle-

ményekkel kísérik e felhívást, melyről a *Pall Mall Gazette* hazugságnak mondja, hogy a búr tábornokoknak Chamberlainnel folytatott beszélgetésükben, csak a pénzkérdés elintézéséről volt szó. A búr tábornokok megkísérelték, hogy a békéről fölvevő jegyzőkönyv államjogi vonatkozású pontjain is változtassanak. Még a mérsékelt *Westminster Gazette* is taktikai hibának mondja a búr tábornokok felhívását, mely alkalmas arra, hogy a szenvedélyeket újra lánra lobbantsa.

Erdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy **Botha** Lajos tábornok egy dús gazdag amerikai polgártól tegnap *félmillió* koronát kapott, a búr inségesek részére.

VIDÉK.

(—) **Kossuth ünnepek.** *Csurgón* 21-én reggel először a tűzoltó zenekar ébresztője hirdette a nemzeti ünnepet. Reggel 9 órakor istentisztelet volt a rom. kath., majd az ev. ref. és izraelita templomban. Délután 4 órakor diszközgyűlés volt a „*Korona*” előtti téren, majd br. **Inkey József** képviselő tartott diszbeszédet, amit több szavaltat követett. Este társas vacsora volt a „*Korona*” szállóban. *Somogy-Szobban* 18-án este gyűlekezett az ünneplő közönség az ev. ref. iskola helyiségében, honnan lampións körmenetben zeneszóval járta be a község kivülégtölt utcait. 19-én hajnalban ágyudörgés jelezte a nagy nap virradását. Délelőtt 9 és 10 órakor a rom. kath., illetve ev. ref. templomban hálaadó istentisztelet volt, mit községi diszközgyűlés követett. Délután 2 órakor vette kezdetét a talajdonképeni ünnepség, melyet ezrekre menő embertömeg halgatott végig. A 12 számú program lefolyása után az uradalmi rétségen népnépegy volt, este pedig táncmulatság fejezte be a nagy nemzeti ünnepet.

TÁVIRATOK.

Az amerikai lázadás.

New-York, szept. 25.

Colonból táviratozzák: Három főszázad tengerész-katonák Panama indult. A tengerész-katonák partraszállítása az idegenekbe bizalmat öntött. Port of Spainből érkezett távirat szerint egy német nagykereskedő, aki nemrégiben menekült el Ciudad Bolívarból, a port of spain hatóságok előtt eskü alatt a következőket vallotta: Augusztus 20-án a Restaurador venezuelai hadihajó, midőn a folyón felfelé haladt, hogy Ciudad Bolívar bombázza, kitudta az Egyesült Államok lobogóját, hogy a várost gyanu nélkül megközelíthesse. A vámbívaltalhoz érkezve, a Restaurador belelőtt a város közepébe az idegenek negyedébe, ami által több ember életét vesztette és számos épület megsérült. A konzulok ez eljárás ellen energikusan tiltakoztak. Egy washingtoni távirat jelenti: Carracasból ideérkezett két távirat közül, hogy **Bowen** amerikai követ a legnagyobb felháborodás kifejezése mellett elégtételt követelt Venezuelából a Restaurador magatartása és az amerikai lobogóval való visszaélés miatt. Venezuela ennek a kívánságnak azonnal eleget tett és megfelelő módon bocsánatot kért. A Restaurador parancsnoka kitudta az amerikai lobogót és tisztelgett. Az ügyet a tengerészeti hivatal még tovább tárgyalja.

Ajándék a buroknak.

London, szept. 25.

Phipps Henrik, a Carnegie-intézet tagja, **Botha** tábornoknak 100,000 dollárt bocsátott rendelkezésére avval a megjegyzéssel, hogy reméli, hogy a béke ideje elérkezett és minden viszály el van temetve és hogy semmi sem fog történni, aminek Angliára nézve barátságtalan célzata lesz. Őhajlja, hogy a pénz **Botha, Delarey** és egy még megnevezendő személynél kerüljön. Az adomány elfogadásánál **Botha** kijelentette, hogy nem habozik biztosítani az adományozót, hogy a pénzt jótékony célokra fordítja és semmi esetre sem az Anglia ellen irányuló célokra. A Phipps által kifejezett óhajhoz képest **Botha** bizalmi férfiakul sir **James Roseinnes** transzváli főbíró, sir **Richard Somonon** transzváli főállamügyész és **Adams** oranje-gyarmati helyettes kormányzó nevezte meg és hozzátette: En a békét a szó legteljesebb értelmében szeretem. Egyetlen törekvésem most az, hogy honfi-

BUTOROK

egy készpénzért, mint részletfizetésre leggyorsabban a legfinomabb kivitelű legjutányosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknél.

E lapra hivatkozók tíz százalék engedményben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8. sz.

(Andrássy-ut közelében).

oo Nagy képes árjegyzék ingyen. oo

társaim szerencsétlenségét enyhítem. Phippsnek a gyarmattügyi hivatalhoz intézett kérésére, amelyben önálló számadástétel mellett működő bizottság kinevezését hozta javaslatba. Chamberlain hozzájárulását fejezte ki és azt mondta, hogy ha Phipps beleegye, egy angol embert fog a vezetőségbe harmadik tagul kinevezni. Az adomány sokkal nagyobb mértékben felkeltette az angolok rokonszenvét, ha fajtülönbség nélkül fordították az özvegyek és árvák javára, de még ha csupán a búrok javára volna is rendelve, hajlandó közreműködni az önálló vezetés biztosításában. A Phipps által felajánlott összeg csak a búrok özvegyeinek és gyermekeinek segélyezésére van rendelve.

FŐVÁROS.

A Fehérkereszt-egyesület szubvenciója. A kisdédek ápolásával foglalkozó Fehérkereszt-egyesület igazgatósága az iránt folyamodott a főváros hatóságához, hogy az eddigi 2400 korona szubvencióját ezentúl is adja meg. A tanács a kérelmet a mai ülésében tárgyalta s elutasította, most a gyermekek gondozását az állam vette át az egyesülettől.

A központi városháza telkének adómentessége. A központi városháza telkére adott adómentesség az 1905. évi augusztus hónap elsőjén lejár. Minthogy az új városháza felépítése ez idő szert épen nem kérdéses, a tanács azt a körülményt egyszerűen bejelenti a közgyűlésnek.

Segélyezések. A budapesti poliklinikai-egyesület eddigé 4000 korona szubvenciót kapott a fővárostól, három éven át, amely idő most telt le. A tanács javasolja, hogy a közgyűlés újabb három évre szavazza meg ezt a segélyt. Javasolja továbbá a tanács, hogy a Bródy Adél-gyermekotthon szubvencióját (5 évre évi 10,000 korona) újítsák meg s az Irgalom-Háza segélyét (4 évre évi 10,000 korona) folyósítsák.

Választás. A tanács, a mai ülésében, a következőket választotta meg: pénztár-tiszt: *Bányai Lajos*; pénztárosi gyakornokká: *Radványi Károlyt*; kertületi állatorvossá: *Wilhelm Ignácot* és *Fischer Ignácot*; vásárcsarnoki állatorvossá: *Müllender Zsigmondot*.

A kerékpárok adótáblái. A tanács, a mai ülésében elhatározta, hogy a kerékpárok adótábláskait ezentúl nem vállalkozóval, hanem a községi nyomdával készítteti. Az új táblákon rajta lesz a főváros czimere is.

NAPIHIREK.

A Tátrakávéház áldozatánál.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 25.

Élethalál közt lebeg két nap óta a főváros egy derék szorgalmas tisztviselője, kit a hirhedt Tátrakávéházban tegnapelőtt este halálra vertek, mondhatnánk szinte felkoncizoltak.

Az áldozatot *Benes József*nek hívják, igen jó családból származó művelt fiatalember, középiskolát végzett, három évi jogot hallgatott és pár év óta számtiszt a főváros szolgálatában.

A rémes eset óta a Rókus-kórházban ápolják, hol csak ma tért magához annyira, hogy tudósítónkat fogadhatta. Tudósítónk a brutális vérengzés áldozatát a legszánalmasabb helyzetben találta. Fején alig van egy tenyérnyi hely, mely véres sebektől ne lenne borítva, a kötelékek közül csak az egyik szeme látszik ki, a másikat egy szurás érte és még ma sem bizonyos, hogy fog-e vele látni valaha?

Látogatói közt ott volt az esetnek néhány pártatlan tanúja, akik *Benes* alábbi előadásában minden szavát igazolták.

Benestől tudósítónk a rendőri sajtóiroda szépitgető előadásával szemben — a következőket tudta meg;

Benes József hajnali három óra tájban tért be egy kollegájával a Tátrába. Kissé jókedvűen foglaltak el egy asztalt, az ugynevezett szinpad közelében és téát rendeltek. Rövid idő múlva két artista ment el asztaluk mellett és az egyik félhangosan azt mondta, *Benesre* mutatóva: — *Ez jó „vurcni” lehet.*

Benes tiltakozott ez ellen, mire több pincér, artista és más kávéházi alak gyűlt asztala köré. Az egyik oldalba lökte, mire az athleta erejű *Benes*

megsokálva a kötekedést — közéjük vágott. Erre általános dulakodás támadt, székek és poharak repültek a levegőbe és ütlegek hangos csattanása töltötte be a helyiséget.

Benes, látván, hogy a tulnyomó erővel szemben veszélyben van — kifelé igyekezett. Néhány ütlek árán sikerült is magát kiszakítani és az Eötvös-utczán át az Aradi-utczában levő lakása felé sietett. Menekülés közben tisztán hallotta, hogy *Grüner* kávé hangosan kiabálta németül:

Utána! Fogjátok meg! hozdátok vissza! Majd megtanítjuk.

Erre négy-öt kocsin többen üldözőbe vették és az Aradi-utca sarkán elérték. Ott bekerítették üldözői és *Benes* kelepczébe jutott. A pinczerek és kocsisok rárohantak és agyba-főbe verték. Egy ütéstől, amely a fején érte — elkabult, mire üldözői egy rendőr segélyével megkötözték és egy kocsira, mint egy zsákot feldobva, a kávéházba visszavitték.

Itt újból verni kezdték, míg eszméletét veszítette. A több helyütt vérző sebesülthöz először az Eötvös-utca 8. szám alatt lakó *Weiszhaus Samu* drt hívták és a mentőkhöz csak jóval később fordultak segítségért.

Tudósítónknak alkalmá volt a beteg ágyánál, ki ma már jobban érzi magát, dr. *Schäffer József* ügyvéddel, kit *Benes* ügyének vezetésével bízott meg, beszélni (lakik: VII., dohány-utca 20.), aki felkért bennünket arra, hogy a netalán jelen volt szemtanukat az igazság érdekében felhívjuk, hogy irodájában jelentkezni sziveskedjenek. Valóban ideje volna, ezeknek a botrány krónikáknak, melyekhez a Tátra már annyi anyagot szolgáltatott, egyszer s mindenkorra véget vetni.

A vendéglősök kongresszusa.

Az akadémia nagytermében megtartott gyűlés után a főváros nevezetességeit látogatták meg külföldi vendégeink. Estefelé fényes ebédre gyűltek össze a vidám nagytermébe, hol a főváros rendezett számukra fényes lakomát. A nagyterem díszítése elragadóan pompás volt. A csillárokon az összes nemzetek apró lobogói voltak ügyesen elhelyezve. A falakon két sorban a nemzetek czimerei, az asztalfővel szemközt hatalmas magyar czimer díszlett. Az asztalfőn *Hoyer Ottó*, a nemzetközi egyesület elnöke foglalt helyet, körülötte pedig *Szell Ignác* államtitkár, *Márkus József* főpolgármester, gróf *Szapáry Pál*, *Halmos János* polgármester, *Bezerédj Viktor* min. tanácsos, *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester, *Heltai Ferencz* és *Vészi József* orsz. képviselők, *Gelléri Mór* és *Hüvös József* kir. tanácsosok és más előkelőségek helyezkedtek el. A pezsgőnél fölállott *Hoyer Ottó* elnök és a királyra mondott felkészöntőt. Beszéde a magyar nemzet dicsőítése volt és történelmi visszapillantást vetve, hangsúlyozta, hogy a dinasztia mennyit köszönhet a magyaroknak. *Zugó* tapsvihar és éljenzés szakította meg ismételt a lendület szép beszédét, amelynek végével a karzatán fölbugott az orgona mély hangja és az operaház férfikara rázendített a *Himnuszra*. A fényes társaság meglepődve hallgatta a főségesen alázugó dallamot és állva hallgatta végig azt. Amikor aztán az utolsó akkord is elhangzott, páratlan ovációban törtek ki. A lelkesedésnek valóságos tombolása volt ez. Tapsoltak, éljenztek és perczekig tartott, míg a folyton kitörő ovációnak vége szakadt.

Ezután felkészöntőket mondtak még: *Heinrich Róbert* a kormányra, *Szell Ignác* államtitkár a kormány nevében az egyesületre, *Sendig* (Drezda) a főpolgármesterre és polgármesterre, *Halmos János* a vendégekre, *Glück Frigyes* a vendégekre, *Herold* (Bécs) a sajtóra, melynek nevében *Vészi József* köszöntö meg az üdvözlést. A felkészöntők között a honvéd zenekar és *Radies Béla* bandája játszott. A fényes ebéd után az Operába hajtottak, melynek nézőterét és páholyait estélyi öltözékben, kivágot ruhákban és gyönyörű ékszerrel megjelent hölgyek és frakkos, rendezes urak foglalták el. Bánk bán I. felvonásának majdnem minden részletét tapsal fogadta a közönség. Az előadó műve-

szeknek, *Krammer Teréz*nek, *Flatt asszony*nak. *Broulik*, *Kertész*, *Ney* énekeseknek sokszor kellett a függöny előtt megjelenniök. Az opera után a „Csárdás” III. felvonásának tánczai keltettek nagy tetszést. Utolsó képnek a csárdásban résztvevő valamennyi nemzetiség hódolt Hungára előtt. Ezt a képet a közönség állva tapsolta sokáig és lelkesen. Az előadás emelkedett hangulatban ért véget. A vendégek ezután a buffetben még reunionra jöttek össze, mely mintegy éjjelig tartott.

— **Időjárás.** Közép- és Kelet-Európában a levegőnyomás nagyobb. Hüvös, esős idők uralkodnak. Nálunk az idő nem változott. Jólát: A hőmérséknek valamelyes emelkedése várható. Hőmérséklet 16.02 C°.

— **Lónyayné és a belga király.** Ismeretes az a Brüsszelben végbement botrányos esemény, mely az egész művelt világ társadalmát forrongásba hozta, hogy t. i. a belga király megtiltotta leányának *Stefánia* főhercegnőnek, hogy édesanyja halotti szobájába lépjen. A királynak *Lónyayné* grófnéval szemben tanusított viselkedése még mindig sokféle magyarázgatásra szolgáltat okot. A közvéleményt még jobban felbőszíti a hivatalos újságoknak az az igyekezete, hogy a lakossággal elhitessek, hogy a király csak az udvari etiketre való tekintettel kívánta leányának eltávolítását. A független közvélemény utal *Ferencz József* királyra, aki sokkal különben viselkedett menyével szemben. A közönség különben sem ad hitelt annak a verzióknak, hogy a király úgy magyarázza eljárását, hogy szépitgetni igyekszik tettét holmi családi hagyományok emlegetésével. A gyermeki szeretet többre becsülendő az udvari etiketnél és a közvélemény csak a zokogó gyermeket látja, midőn elkergetik anyja ravatalától. Mindenesetre úgy látszik, hogy az éppenséggel nem hizelgő kommentárok igen mély hatást tettek a királyra, akinek egészsége az incidens óta nagyon megrendült. Az udvari orvos sürgősen ajánlotta a királynak, hogy folytassa luchoni kurát. Az udvari orvos egy újságírónak azt mondta, hogy a király torokbajban szenved, amelynek karakteréről orvos létére hallgatnia kell, de minden felelősséget el kell magától hártania, ha a király luchoni utazása elmarad.

— **Magyar orvosnő a bur háboruban.** *Angyal Jolán* dr. orvosnő, ki férjével együtt a délafrikai háboruban részt vett, *Sepsi-Szent-Györgybe* érkezett, hol ma felolvasást fog tartani élményeiről. A megszűről jött honleány a háboru viszontagságait így mondja el: *Pretóriában* érte el a kitért angol-bur háboru, hova mint hűséges nő követte férjét. Mindketten a bur hadsereg szolgálatában állottak s együtt éltek át a háboru borzalmait. Naponként sebesülteket ápoltak és az angolok gondoskodtak róla, hogy legyen elég munkájuk. Önfeláldozással végezték nemes hivatásukat, míg egy szerencsétlen csata után férjével együtt angol fogságba került s a hódító, győztes angol, férjét, mint árulót, agyonlővette. Siralmas helyzet várt e percztől a fogoly orvosnőre. Enyhülést a munkában talált, az angolok között végzett orvosi szolgálatot s különös szerencséjére sikeresen kezelt egy tisztet, akinek lába volt eltörve. Ez hálából engedelmet szerzett számára, hogy Londonba utazhassék. Dél-Afrikából egy teherszállító hajón indult el a bator asszony Angliába. Londonban egy évi szabadságot kapott. Első gondja volt rég nem látott hazáját fölkeresni. Előbb Budapestben élő rokonait kereste föl, majd Erdélybe utazott, hogy tapasztalatairól felolvasást tartson.

— **Az elgázolt állomásfőnök.** *Péterváradról* írja odavaló tudósítónk: Az egész város osztatlan részvétellel viseltetik *Németh Dezső* lálomásfőnök tragikus sorsa iránt, kit, amint a „Magyarság” is közölte, kötelessége lelkiösmeretes teljesítése közben a vonat elgázolt. A rettenetes eset óta lakásán ápolják a szerencsétlent és mindedig bizonytalan volt, hogy életben tarthatják-e és főlépül-e annyira, hogy még ember lesz belőle? *Belegyében tegnap fordulat állott be.* Orvosai ugyanis kijelentették, hogy most már *biznak a fölgyógyulásában.* A sze-

BUTOR

Képes butoralbum 50 illeres bostandólyeg beklüldése mellett kapható. A ki ezen lapra hivatkozik, 5% árengedményben részesül.

jóbb és olcsóbb, mint bárhol ep ugy készpenzért, mint részletfizetésre, kapható: **GONDA S.** utorraktá-raban.

== BUDAPEST, ==
csakis VII. kerület, István-tér 7. szá

rencsétlenség, mint utólag megállapították, következőképen történt:

A 906-os személyvonatnak menetrend szerint Ujvidéken kell találkoznia a 943-as gyors tehervonattal. Késés miatt úgy alakult a napokban a helyzet, hogy a két vonat Péterváradon fog találkozni. Az állomásfőnök ennél fogva intézkedett, hogy a 906-os ne a rendes harmadik, hanem a második sínparra fusson be. Utasítását eltáviratozta Ujvidékre, aztán, mint aki jól végezte dolgát, megnyugodott.

Eközben azonban a szomszédos Karlóca tudatta Péterváradal, hogy a 943-as annyira megkésés, hogy már Karlóczán összetalálkozik a 906-osal. Ez a változás azt a hitet keltette az állomásfőnökben, hogy a személyvonat a rendes harmadik sínparon fog berobogni, azért biztonságban érezte magát a második sínparon, ahol tulbuzgalmában felügyelt a váltók állítására.

Egyszerre megtörtént a szerencsétlenség; a személyvonat mégis a második sínparra került, s a lokomotív elgázolta az állomásfőnököt, aki a szerkocsu alá került. Összeroncolt testtel sem vesztette el eszméletét, sőt amikor kiemelték a kerek alul, fölébredt benne a kötelességtudás, s kínzó fájdalomában is utasítást adott:

— Vigyázzanak, — szót — a 943-asal Karlóczán találkozni!

Csak ezután vesztette el öntudatát. Németh Dezső ez előtt tizenkét évvel még a premontrei rend tanára volt, de megszeretett egy leányt, kilépett a rendből, s megnősült. Négy gyermeke van.

— Bogdán Zsvikó polgármester ur. Szép név. Viselője magyar polgármester Nagy-Kikindán. Napról napra tapasztalható ennek az urnak a magyar ellenes tevékenysége. A most lezajlott Kossuth ünnepek után végre nyilatkozott és elég vakmerően. Midőn ugyanis azt kérdezték tőle, hogy ő is, mint a város többi tisztviselői miért nem világította ki ablakát, így felelt: „Azért nem világítottam ki az ablakomat, mert szerb vagyok. Kossuth Lajos pedig ellensége volt a szerbeknek.“ Hogy egy magyar rendezett tanácsú városnak polgármestere így nyilatkozik, az elszomorító. Még szomorubb lenne, ha a város hazafias közönsége azt az embert hivatalában megtűrné.

— Szerelem és vitriol. A biharmegyei Kövesden végzetes szerelmi dráma játszódott le tegnap. *Tercsik* Imre jó módú legény, szeretője volt *Baráth* Julisnak. A falu úgy tudta, hogy egy pár lesz belőlük, de *Tercsik* elpártolt szeretőjétől és *Boroki* Marinak tette a szepet. Vasárnap délután a nagy korcsma udvarán a legény új kedvesével táncolt s annyira el voltak foglalva egymással, hogy észre sem vették, hogy *Baráth* Julisa mellőlük fértközött. Ez pedig a zsebéből egy vitriollal telt üveget rántott elő s annak tartalmát előbb a legény, azután pedig a leány arcába öntötte ezekkel a szavakkal: „No most már nézhetek egymás szemébe.“ A leöntött legény és leány teljesen megvakultak s arczukat a felismerhetlenségig összegegette a mérges folyadék. *Tercsik* és *Boroki* Marit úgy vitték el a tánczshelyről, ahol a szétírésesen vitriol másoknak is okozott könnyebb sérülést. A merénylő leányt bekisérték a község házához, hogy majd a csendőrségnek átadják. Este kilencz óra tájban meg is érkezett a csendőrség. Amikor a fogda ajtaját felnyitották, *Baráth* Julisát az ablak vasrostélyán felakasztva találták. Az elkeseredett leány szétlépte a selyemkötényét és arra akasztotta magát.

— A bécsi Ländlerbank sikkasztója. A bécsi rendőrség fokozott erővel járadozik Jellinek kézrekerítésén. Sokan azt hiszik, hogy Jellinek Bécsben van elrejtőzve. A rendőrség véleménye szerint: Jellinek árúháiban, barátjainak segítségével St.-Pöltenbe jutott és onnan Svájcba szökött és azért ez irányban is megtette a szükséges intézkedéseket. Ma délután az országos törvényszék épületében Hanusch vizsgálóbíró elnöklése alatt az elektromobil részvénytársaság érdekelte tanácskozást tartottak, melyen elhatározták a részvénytársaság felszámolását. Beszéltek, hogy egy angol cég át akarja venni a vállalatot. Jellinek felesége a közeli napokban elhagyja eddigi lakását és Meidlingbe költözik szüleikhez. Délután azt beszélték Bécsben, hogy Jellinek letartóztatták. Ez a hír onnan származott, hogy Troppauban egy Jellinek nevű embert letartóztattak ugyan, de az illető nem azonos a bécsi sikkasztóval.

— A Marosvásárhelyi Székely-Társaság körvényt intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben azt kéri, hogy a székelyfürdők könnyebb megközelíthetése végett a) a Budapest—Brassó—Sepsiszentgyörgyön át Csikszeredáig; Budapest—Hajósfalván

át Székelyudvarhelyig és Budapest—Brassó—Sepsiszentgyörgyön át Kézdivásárhelyig a személy és gyorsvonatokhoz közvetlen személyszállító kocsik csatolását rendelje el a június-szeptemberi időtartamra. Ugyancsak fenti társaság a testvértársaságokhoz intézett körlevelében azt kéri, hogy a székely fürdőket saját kebelében és kifelé, de különösen a lapok útján igyekezzenek a közönséggel megismertetni. Ugyancsak körlevelében kéri a fürdőtulajdonosokat, hogy eddigi mérsékelt áraikból is engedjenek bizonyos hányadot. Az orvosokhoz szintén megszívlelendő köriratot küldöttek, melyben arra kéri, hogy adott alkalmokor ne feledkezzenek meg hazai kitűnő gyógyhatású fürdő helyeinkről.

— **Megszökött rab.** Az éjszaka megszökött egy rab a budapesti gyűjtőfogházból. *Szmidofenka* Pál a neve, pelujai születésű, 36 éves rk, nős kovácsmester. Gyilkosságért 13 esztendőre volt ítélve. Az éjszaka kiécsiztette czellája ablakának a rácsait és azon át kimászott. Szökését csak reggel vették észre, ami a fogházban nagy konsternációt keltett. A szökevény rabruhában ugrott meg 170 centiméter magas, erős testalkatú, barna haja, alacsony homloku, fekete szemöldökű sárga szemű. Az arca hosszás, fogai épek. Bal vállán ebharapásból eredő forradási sebhely van. A rendőrség nyomozza a szökevény gyilkost.

— **Sikkasztó járásbíró.** Kassáról jelentik: Sváby Sándor abauj-szántói járásbíró hivatalában körülbelül két hónap előtt a vizsgálatot tartó törvényszéki elnök háromezerkétszáz korona hiányt fedezett fel. A járásbíró azonnal fődözte a hiányt. Nemrég azonban újabb följelentés érkezett a kassai törvényszék elnökéhez, mely arról szólott, hogy a szántói járásbírósnál nagy rendetlenség uralkodik. Cziráky Barna elnök azonnal a helyszínére utazott és arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy Sváby Sándor körülbelül tizenhárom éve tízi sikkasztásait és már eddig 35,000 korona hiányt állapított meg, de az elveszett összeg előreláthatólag körülbelül 70,000 koronára rug. A bünbe jutott járásbíró sikkasztásai nagy részét úgy követte el, hogy a pénzbüntetéseket felvette és saját céljaira fordította. De e felfedezés ellenére sem jut a büntetőbíró kezébe, mert elmebeteg s már be is szállították egy fővárosi elmeorvógyintézetbe.

— **Halálozás.** *Schiefner* János a kőrmöczbányai állami főreáliskola tornatanára, 35 éves korában meghalt.

Dr. *Takács* Menyhért jászóvárosi prépost édesanyja 64 éves korában Kassán elhunyt.

Cretz János 62 éves korában Kolozsváron meghalt.

Jánosky Jenő Lászlóné 39 éves korában Budapesten elhunyt.

— **Tíz év után kézrekerült gyilkos.** Hírhedt lökötő volt a Balaton tájékán Kolompár Lázár cigánylegény. 18 esztendősen korában már fegyházat ült, de alig hogy kiszabadult, újból bünre vetemedett. Tíz év előtt történt, hogy Felső-Örsön megölték a bírót. A csendőrség annak idején hosszas nyomozás után elfogta a tettest Kolompár Lázár személyében. A gyilkos Veszprémbe ült a törvényszék fogházában, de a végtárgyalás előtt megszökött. Kiszabadulása után teljesen nyoma veszett s most is a véletlen jutatta a gyilkost az igazságszolgáltatás kezébe. Néhány hét előtt ugyanis a balatonfüredi járásbírósnál panaszt emelt Kolompár, hogy egy parasztagda, kitől lovat vásárolt, megkárosította. A tárgyalást a napokban tartották meg. Ott tünt ki aztán, hogy voltaképen Kolompár, aki most felpresként szerepelt, azonos azzal a Kolompár Lázárral, aki tíz évvel ezelőtt gyilkosság miatt a vizsgálati fogságból megszökött. A járásbírósnak azonnal letartóztatta a gyilkos szökevényt — s jelentést tett a veszprémi kir. ügyészségnek az esetről. Az ügyészség távirati úton intézkedett, hogy Kolompár a veszprémi törvényszék fogházába szállítsassék.

— **Halál a korcsmában.** Ma reggel a Baross-tér 6. számú vendégházban naiva találtak *Künczel*, *Kemény* Bernát volt színházi karmestert. Valószínű, hogy még az éjszaka halt meg és az asztal alá bukott. Az üzet bezárásakor nem vették észre és csak ma reggel, a takarításnál akadtak rá. Valószínű, hogy szívizélhűdés ölte meg. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Kafka és a pénzeslevél.** Ha a belügyminiszter „Kafkájá“ valahol megjelenik, valószínűs pánik és rottorogz fogja el a tisztviselőket, mert seprője nagyon is tisztán seper s nem hagy piszkot maga után. Kafka most a máramaros-széki hiva-

talokat vizsgálja s a többek között beállított a városi fogyasztási hivatalba is, melynek egy Glücksmann nevű ur a vezetője. Kafka megvizsgálta a pénztárt s mindent a legnagyobb rendben talált. Feltűnt azonban neki egy aznap feladott pénzes levél 1000 koronás feladó vevénye s megkérdezte, hogy miért nem utalványnyal küldték azt el? Glücksmann azzal védekezett, hogy ők azt így szokták csinálni. Kafka-nak a dolog gyanus volt. Elment Glücksmannal a postára s kikérte a levelet. Felbontotta s csudálkozására a borítékban nyoma sem volt a pénznek, ellenben a következő levél volt benne:

„Kedves öcsém! Számadásaiban megterheltelek ezer koronával s annak pénztári fedezéseül küldöm neked ezt a levelet. Szükségem volt erre, mert hiány van a kasszámban s attól a fráteremtől (ez Kafka) kitélik, hogy nálam is vizsgál és észreveszi a hiányt.“

Kafka intézkedett, hogy az adókezelt azonnal felfüggesztesse állásától.

— **Házasság.** Dr. Márki Sándornak, a kolozsvári tudományegyetem kitűnő tanára és nejeének szeretetreméltó leányát Mariskát tegnap vezette oltárhoz Müller Alfréd császári és királyi főhadnagy.

— **Kornt kitiltották.** Mint lapunk tegnapi számában megirtuk, Korn Arthurt a nagy-kikindai rendőrkapitány tényleg kitiltotta a városból. Miután Korn ezidőszerint Budapesten tartózkodik, a kiutasításra vonatkozó végzést lakásának ajtajára kifüggesztették.

— **Rövid hírek. Kirabolt templom.** Jászberényről írják, hogy a szentkúti templomot az éjjel ismeretlen tettesek kirabolták. A tolvajok elvitték a szentségtartókat és a perselyeket is felpróbálták feszíteni, mi azonban nem sikerült nekik. — **Lopás a vasuton.** *Cserey* Zsigmond dr. orvos zsebéből, Grác és Marburg között a vonaton kilopták pénztárczáját, melyben 750 korona készpénz és egy vasuti szabadjegy volt. — **Havazás.** Bártfán tegnap három fokos hideg volt s hó esett. A fagy a kerti veteményeket mind tönkre tette.

x **Csuz és köszvény** ellen elismert legkitűnőbb szer a Zoltán-féle kenőcs. Ára 2 korona. Zoltán Béla, gyógyszerárban Budapest, V., Sétatér-utca és Szabadság-tér.

x **Hatschek látszerész** (azelőtt Váci-utca, később Eskü-ut) mostani ideiglenes helyisége Irányi-utca 12. újonnan épült sarokház, ahol csak néhány napig marad.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét** Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az „Adria“ szállóval szemben létező nőidivat-áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A Kisfaludy-Társaság ülése.** A *Kisfaludy-Társaság* tegnap délután tartotta első ülését a nyári szünet után az Akadémiában, szép közönség jelenlétében. *Beöthy* Zsolt elnöki megnyitójában szépen emlékezett meg Kossuthról. Utána *Vargha* Gyula főtitkár tette meg jelentését, amelyben kegyeletesen emlékezett meg *Dobsa* Lajos, *Vadnay* Károly és *Keleti* Gusztávról, a társaság elhunyt tagjáról. Ezután megkezdődtek a felolvasások. *Bárony* István a *Rab király szabadon* című állatregéből olvasott fel, majd pedig *Vargha* Gyula a *Levay* József költeményeiből. Az utolsó felolvasó *Ágai* Adolf volt, aki *A magyar zene és a cigány* címmel egy igen kedves korrajzi vázlatot olvasott fel. Az öreg Czinkáról, Czinka Pannáról, Bihariról, a Rákóczy-indulóról, Bókáról s a többi cigányművészről beszélt s kutatta egyuttal azt is, hogy a cigány miért csak muzsikuss s nem zeneköltő is. A felolvasás után zárt ülés következett.

* **Nemzeti színház.** A Nemzeti Színházban holnap, pénteken, *Sardou* *Fernande*-ja kerül színpadra, *Török* Irmával, *Márkus* Emiliával, *Helvey* Laurával, *Cs. Alszeghy* Irmával, *Császár*ral, *Dezso*vel, *Gyenes*sel a főszerepekben. Szombaton *Dumas* és *D'Artois* színműve az év eleje óta nem adott *Clémenceau* körül színpad, *Pruette* Kornéliával és *Márkus* Emiliával a két női főszerepben. Vasárnap *Az ember tragediája*-nak 155-ik előadása lesz, bérletszünetben. Mind a három előadás 7 órakor kezdődik.

A föld. *Kemechey* Jenő és *Malonyai* Dezső 3 felvonásos színműve, melynek bemutatója a jövő hétre van kitűzve, a Nemzeti Színház művészszerelőjének nagyrészt foglalkoztatja. A két női főszerep kivételével, melyet *Pruette* Kornélia és *Jászai* Mari alakít, a női szerepeket *Márkus* Emília, *Ligeti* Juliska, *T. Delli* Emma, a férfiszerepeket *Szacsány*, *Császár*, *Gai*, *Közszehegyi*, *Gyenes*, *Gabányi* játsszák.

SPORT.

* A Filharmóniai Társaságnak ez ideig tiz hangversenyén a következő művészek működnek közre; *Destinn* Emmy, *Krausz* Ernő, *Rothauser* Teréz, *Wittich* Mária énekesek; *d'Albert* Jenő, *Godovszky* Lipót, *Pugno* Raul, *Thomann* István zongoraművészek; *Auer* Lipót, *Ysaye* Jenő hegedűművészek. A régi bérlők már jobbadán mindnyájan beaváltották jegyeiket s figyelmeztetjük az újonnan jelentkezőket, hogy minél előbb jegyeztessék elő magukat, mivel az előjegyzések a jelentkezés sorrendje szerint intéztetnek el.

* A „Fanchon” új betanulással. Holnap, pénteken kerül színre a Népszínházban a felújításra tervbe vett régi kiváló operettek elsője, *Varney* bájos zenéjű operetteje, a „Fanchon asszony leánya”, melynek fő női szerepét *Küry Klára* fogja játszani. E szerep a művésznőnek egyik legkiválóbb alakítása. Hermin szerepét *Vizvári* Erzsike fogja adni, kinek ez lesz első színpadi fellépése. A darab szombaton másodszor és vasárnap harmadszor kerül színre. Az első előadás premiére-bérlőket kivül adatik.

Casanova. A Népszínház fényes kiállításával hozza színre *Faragó* Jenő és *Barna* Izó regényes nagy operettjét. Új díszletek készülnek a darabhoz, amelynek előjátéka a pokolban, első felvonása *Velenézében*, a második *Versaillesben*, XV. Lajos udvarában, a harmadik pedig egy svájci kolostorban játszik. A színház szabóműhelyeiben száznál több új kosztüm és toilett készül az érdekes darabhoz, a melynek bemutatóját október második hetére tervezik.

* Angol élet a czime a *Ráth* István darabjának, melyet tegnap mutatott be az *Uránia* színház. Az éles megfigyelő szímmel és erős itélőtehetséggel megáldott író, az angolok két jellemző tulajdonságát: a fáradhatatlan munkát s a hatalmas, nagy arányokhoz való vonzódást veszi az angol élet alapjául. Bemutatja az angol embert munka és szórakozás között. Látni az oceán s a mozgalmas kikötők nyüzsgő életét London utcáinak siető, munkás, eleven világát, a monumentális épületeket, az impozáns parkokat, az előkelő világ mulatóhelyeit, kastélyait, végül a mostani koronázást. Kifogástalan vetített képekben és sikerült mozgótényképekben vonul el ez a világ szemünk előtt. Az író ezt az angol életet nemcsak élénk állítja, de, bárha igen terjedelmes anyagot ölelt is fel, szintén életet is tudott beletölteni. A közönség sokat gyönyörködött egy a leírásokban, mint az érdekes felvételekben. A darabot bizonyára sokáig műsoron tartja a sok sikerült látványos kép.

* Színházak műsora szeptember 25-én. Nemzeti Színház: *Ahol unatkoznak*. Operaház: *Aida*. Vígyszínház: *Az órnagy ur*. Népszínház: *A tót leány*. Magyar Színház: *Postás ju és huga*. *Uránia*: *Nevelen levelek*. Városligeti Színház: *Suhancz*.

Péntek, szeptember 26-án. Nemzeti Színház: *Fernande*. Operaház: nincs előadás. Vígyszínház: *A polgármester ur*. Népszínház: *Fanchon asszony leánya*. Magyar Színház: *Sötét kamra*. *Uránia*: *Angol élet*.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

§ A zirczi választás. *Udvary* Ferencz zirczi orsz. képviselő mandátumát megtámadó petíció tárgyalását ma délelőtt befejezte a kir. kuria II. választási tanácsa. Dr. *Meyer* Lajos győri ügyvéd válaszára tették meg *Teteleni* Armin dr. és *Jánossy* Béla dr. választásvédők viszonválaszát. A kuria október hó 1-én, szerdán déli 12 órakor hirdeti ki határozatát.

§ Visszavont petíció. *Nosz* Gyula szepesszombati orsz. képviselő ellen beadott és már a vizsgálat stádiumában levő petíciót, a kérvényező; *Politzer* Jakob és társai ma visszavonták.

§ Elítelt igazgató. *Bacsics* Pál szabadkai cipész ez év márczius havában a Szabadkán megjelent *Noven* című szerb folyóiratban „*Nemzetiségi kérdés az országyűlésen*” czimen cikket írt, melyben a magyar hivatalnokokat részrehajlással vádolta, igazgatót a magyarság ellen és felhívta a nemzetiségeket, hogy ne tiszteljék az állam nyelvét. A szegedi esküdtsek ma *Bacsicsot* igazgatás vétsége miatt 6 havi államfogházra és 100 korona pénzbírságra ítélte s köteles az ítéletet a *Noven*-ben közzétenni.

§ Fegyházra ítélt jegyző. Ország Elek szolgyeni jegyző falujában egyre-másra sikkasztotta el az adópénzeket és jogtalanul felvett bírságokat. Mindezekért ez előtt két évvel felfüggesztették az állásától és törvény elé állították. Ma tartotta meg ellene az esztergomi törvényszék a végtárgyalást és sikkasztás meg okirat hamisítás bűntette miatt egy évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre ítélte. Elmarasztalta ezen felül 1780 korona büntügyi költség megtérítésére.

§ Kettős halálos ítélet. A kalocsai esküdtbírság tegnap tárgyalta *Der* Péter és *Der* Károly majsai lakosok bűnügyét, kik a múlt év december huszadikán Harkakönyön *Perneki* Jánost kirabolták s annak *Borca* lányát agyonlőtték, a család többi tagjait pedig súlyosan megsebesítették. Az esküdtbírság mind a két vádlottat kötél által való halálra ítélte.

(?) A Budapesti (Budai) Tornaegylet versenye. A B. B. T. E. tegnap tartotta nemzetközi atletikai versenyt.

100 yardos síkfutás: 1. Mező Béla (M. A. K.) 11³/₅ perc. 2. Mattyók Kálmán (B. B. T. E.) 3. Gulyás Dezső (O. T. E.), 4. Rupp Jenő (B. B. T. E.).

Távugrás: 1. Gajzágó Tibor és Kovács Nándor 6-17 m., 2. Schubert Ernő és Gulyás Dezső 5-77 m.

120 yardos gátverseny: 1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) 18¹/₅ mperc. 2. Mattyók Kálmán.

Diszkoszdobás: 1. Kozla András (B. E. A. K.) 34-55 m., 2. Halmos Károly (F. T. K.), 3. Szedlmayer Agoston (B. B. T. E.), 4. Sailer Gyula (B. E. A. K.).

Rudugrás júnior: 1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) 2-70 m., 2. Kastriner (B. E. A. K.) 2-60 m.

Egy angol mértőldes síkfutás: 1. Gillemot Ferencz 4-57³/₅ mperc., 2. Nagy József (O. T. E.)

220 yardos gátfutás: 1. Kovács N. (B. B. T. E.), 2. Rupp Jenő, 3. Bötz Sándor.

(?) Budapesti őszi lövészversenyek. Az őszi meeting e hó 27-én szombaton veszi kezdetét. Az első nap igen érdekesnek mutatkozik, mert minden futam számos nevezéssel zárult. A szombati nap legszébb futása az őszi kísérleti verseny lesz, amelyben a két- és hároméves lovak közül a következők vehetnek részt; 36. Csókos asszony 59, 36. Belvedere 59, 36. Kiss me 59, 36. Hippias 57, 36. Puma 55¹/₂, 36. Csatt 55¹/₂, 26. Pompás 52, 26. Ezeregyjé 52, 26. Ballada 50¹/₂, 26. Carte blanche 50¹/₂, 26. Belle of Hernals 50¹/₂, 26. Cocain 50¹/₂, 26. Jakobinus 49¹/₂, 26. Jongleur 49¹/₂, 26. Lubin 49¹/₂, 26. Marco Polo 49¹/₂, 26. Donnerwetter 49¹/₂, 26. Orgona 48, 26. Három a táncz 48 klg. — A második nap főfutása a Földművelési miniszter díja, amelyben ezuttal külföldi lovak is részt vesznek. Indulhat ugyanis: 56. Façon 60, 56. Sobri 55, 56. Count Niki 55, 56. Glen d'or 55, 46. Marathon 60, 46. High Leicestershue 60, 46. Perlasz 58 46. Patron 58, 46. Durban 55, 46. Bordereau 55, 46. Mr. John 55, 46. Carmin 55, 46. Parapluie 55, 46. Igric 55 klg. A magyar zoké-klub különben újra kiadta szokásos figyelmeztetéseit és a többi közt a lövészversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánlja, hogy a versenytéri belépőjegyeket — a jegypénztáraknál való nagy tolongás elkerülése, tehát saját közönsége érdekében — a versenyprogramokon megjelölt dohánytösdékben a versenynapok délelőttjén előre váltsa meg. Szintugy saját érdeke a közönségnek, hogy a belépőjegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség felszólításait mellőzhesse.

KÖZGAZDASÁG

II. Országos szőlészeti és borászati kongresszus.

--- Kiküldött saját tudósítónktól. ---

Pozsony, szept. 25.

Bernath Béla elnök megnyitva a kongresszus folytatódó ülését, bejelent, hogy ugy *Szell* Kálmán miniszterelnök, mint Darányi földművelési miniszter hozzá, mint a kongresszus elnökéhez címzett táviratban válaszolt a hozzájuk intézett üdvözlésre. A miniszterelnök távirata a következő:

A szőlészeti és borászati kongresszus nevében tolmácsoló szives üdvözléseért köszönetet mondok. *Szell*.

Darányi miniszter távirata így hangzik:

A kiállítás szőlészeti és borászati kongresszusának kinttűntető megemlékezését hálás köszönettel vettem. A diszelnöki tisztet örömmel elfogadom, s bár akadályozva vagyok a megjelenésben, biztosíthatom a tisztelt kongresszust, hogy a hazai szőlészeti és borászati érdekeit mint eddig, ugy ezentul is mindenkor szívenem fogom viselni. Darányi Ignác földművelési miniszter.

A kongresszus mind a két táviratot hosszantartó éljenzéssel vette tudomásul.

A kongresszus elnökségét Erreth János alelnök véve át, értesíti a kongresszust, hogy *Dobokay* Lajos miniszteri tanácsos táviratban válaszolt a hozzá intézett üdvözlésre, kijelentvén, hogy lélekben együtt van a kongresszussal.

Ezután *Kosinszky* Viktor tartott előadást a szőlőoltás szabályairól, különös tekintettel az előhajtással való szőlő oltvány készítésre. Előadásában abból indul ki, hogy föltűnő a különbség szőlőoltvány készítés terén hazánk és Franciaország közt. Ennek okát a klimatikus viszonyok szélsőségében keresni, mely az oltványok precíz képzésének egyáltalán nem felel meg.

Az eredményes oltványkészítésnek főfeltétele tehát oly eljárást megállapítani, melylyel a klíma hatását lehetőleg paralyzálni lehet. Ily eljárásnak

láttszik ez u. n. előhajtással való oltványkészítés mely abban áll, hogy a szokásos módon előkészített vesszőt nem mindjárt ültetik iskolába, hanem előbb fűtött helyiségben alkalmas módon előhajtják s csak ha már összeforott, ültetik ki a szabad földbe. Részletesen kifejti előadó az eljárási módot, valamint annak előnyeit. Melegen ajánlja az eljárást a kongresszus figyelmébe, valamint a további kísérletezést, hogy a végleges eljárási módot meg lehessen állapítani.

A kongresszus köszönetet mond az előadónak szép és tartalmas előadásáért.

Kövesy Ferencz dr. m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő a következő előadó, ki az amerikai szőlőfajok hybridjeiről értekezik, különös tekintettel hazánk klímájára és meszes talajainkra. A közönség feszült figyelmé mellett értekezik a különféle amerikai hybridek talaj és klimatologiai viszonyairól, melylyel szőlőinkben ezek elhelyezkedhetnek. Körülbelül 30 hybrid felsorolása és azok tenyésztésének gyakorlati és tudományos megvilágítása után előadásának konkluzióit a következőkben foglalja össze.

Az elméleti következtetések és gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy hazánk klimatologiai viszonya között hazai meszes talajaink az eddig ajánlott hybridek közül nem elégti ki mind a kiváncsalmakat, mindazonáltal vannak közöttük olyanok melyek a gyakorlati igényeknek teljesen megfelelnek s a meszes talajokra hazánkban ez ideig sokkal inkább ajánlhatók.

Indítványozza: Mondja ki a kongresszus, hogy:

a) Hazánk meszes talajainak rekonstruálása céljából szükségesnek tartja az amerikai fajok hybridjeinek alapos tanulmányozását.

b) Kéréssek föl a földművelési kormány, hogy: 1. Az ez ideig hazánkban levő amerikai fajokkal végzett kísérletek eredményét hozzáértő szakembereivel gyűjttesse egybe s ezen hybridek tanulmányozását évről-évre figyelemmel kísértesse, ugy a már meglévő magán és állami telepeken, valamint az ezután létesítendő kollektziókon, az így nyert eredményt évről-évre tétesse közzé.

2. Az elméleti és gyakorlati utmutatásokból ezideig nyert alapon készíttessen a földművelési kormány hozzáértő szakembereivel újabb hybrideket s azokat, valamint a már meglévőket oly irányban selektáltassa, amint azok hazai viszonyaink között a felújítás céljaira sikerrel alkalmazhatók.

3. Azon hybridekkel, melyek megfelelőeknek mutatkoznak, tétessenek az ország különféle vidékein nagyobb szabású kísérletek oly célból, hogy ezek értéke határozott gyakorlati alapon megbíráható legyen.

A kongresszus nagy figyelemmel hallgatta az előadást és egyhangulag elfogadta a hozzáfűzött javaslatot és köszönetet szavaz előadónak kitűnő munkálatáért.

Az osztrák-magyar bank főtanácsa ma délelőtt *Bilinski* lovag v. b. t. t. kormányzó elnöklésével ülést tartott, a melyen *Pranger* József udvari tanácsos, vezértitkár beható jelentést tett a bank és a pénzügyi helyzetéről. A tanács tudomásul vette e jelentést; elhatározta továbbá, hogy a 100 K.-ás bankjegyek kiadását ez évi október hó 20-án kezdi meg; egyidejűleg a 100 frtos bankjegyeket bevonják. Végül felhatalmazták az ügyvezetőséget, hogy a bank díjszabásának külföldi és kereskedelmi aranyérmék megvásárlására szolgáló pótlékait a külföldi váltó-árfolyamok mindenkor állásához képest emelje fel, vagy szállítsa le.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület augusztus hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlésére nagy számmal jöttek el a megye gazdái. Nem a gazdasági egyesület ügyrendjét tárgyalták ezen a közgyűlésen, hanem a munkának ünnepe szentelték és a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület egyik oszlopos munkását, *Ambrózy* Béla bárót ünnepezték, mint az egyesület huszonöt éves vezetőjét, jelenben tiszteletbeli elnökét, *Manasz* György orsz. képviselő ismertette az ünnepezt közgazdasági tevékenységét, mely be van véve Temes várm. gazdasági fejlődésébe és jólétébe. Ugyanez alkalommal leleplezték az ünnepezt arcképét, melyet *Ferenczy* József festőművész festett. A földművelési miniszter megbízásából *Máday* Izidor miniszteri tanácsos üdvözlötte *Ambrózy* Béla bárót, ki meghatóttan köszönte meg az üdvözlőket. Este fényes lakomára hívta az ünneplőket *Ambrózy* Béla báró, hol az első köszöntőt *Molnár* Viktor dr. főispán mondotta az ünnepeletrre.

A német-orosz kereskedelmi szerződés felmondása. Egy bécsi lapnak táviratozzák *Párisból*, hogy Oroszország a Németországgal fennálló kereskedelmi szerződését felmondani szándékozik. Ha ez igaznak bizonyul, ugy Oroszország az első állam, mely Németország őrületes vámpolitikájával szemben felveszi a harcot, aminek következményei egyelőre beláthatlanok. A kereskedelmi szerződés e két állam között 1894-ben kötöttetett 10 évre, lejár tehát 1903. év végén. Németországnak nagy kivételi piacza volt Oroszország, a német ipart ennél fogva a szerződés felmondása érzékenyen érintené. Ausztria-Magyarország kereskedelmi szerződése Németországgal ugyan csak 1903. év végén jár le,

Az „Anker”, élet- és járadék-biztosító-társaság (Magyarországi vezérképviselet: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar”) 1902. augusztus havában benyújtott a társaságnál 664 ajánlat 3,693,444 K. biztosított összegre és kiállított 551 kötvény 2,991,329 K. összegre. — A jan.—augusztus havi időszak alatt benyújtott 6586 ajánlat 35,353,781 K.-ra és kiállított 5965 kötvény 30,927,209 K.-ra Károk és esedékessé vált elérési biztosítások folytán eddig 236 millió K. fizettetett ki. — A haláleseti biztosításoknál A osztályterv szerint a nyereségy-osztalék az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette ki. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál B osztályterv szerint az egyes biztosítások fennállása óta befizetett összes díjak 3%-a, tehát fokozatosan emelkedőleg az egyes évi díjak 9, 12, 15, 18, 21, 24%-a fizettetett ki nyereségy-osztalék gyanánt készpénzben. A társaság vagyona 1901. december 31-én 145 millió K., biztosítási állomány 511 millió K.

A központi vásárocsarnok árai. Szeptember 24. (Vámos es Bruszi hat. közv. üzleti jelentése.) Az elmúlt három nap forgalma minden tekintetben kielégítő és élénk lefolyásnak mondható, áru bőven érkezett és kedvező elhelyezést nyert szőlő kivételével, melyben a tulkinát egyre tart és áruk ennek következtében tartosan alacsonyok.

Az üzlet részleteiben a következőképp alakult: **Husfelek** forgalmára a beállott hűvösebb s így a szállításra már alkalmas idő hatott élénkítőleg és ma vidéki marhahas eleje 70—76, hátulja 78—90 koronát jegyzett 100 kilonként. Öltött borjúk bőrből élénk keresletnek örvendenek és ma hosszan, sulyvonás nélkül 90—100 fillérrel nyertek elhelyezést kilonként. Vidéki szalonnás sertések 96—104 helyben szurott I. szalonnás sertek 106—112 fillérel kelték el kilonként.

Tojásban igen szilárd az üzlet, I friss telt tojás jó keresletnek örvend és ma 74—75 korona volt az ár, gyengébb minőségű és erdélyi 70—72. apadt 64—68 koronát jegyzett eredeti lánként.

Tejtermékekben az üzlet hangulata változatlanul csendes és ma Ia teavaj 1.80—2.10, jó friss főzövaj 1.40—1.50, tehénturó 16—20 fillért jegyzett kilonként minőség szerint.

Vágott baromfiban az üzlet már megindult és hizott ludak iránt igen élénk az érdeklődés. A szállításnak nagy mennyiségekben való megkezdése és rendszeres folytatása ajánlatos, mert az izraelita ünnepek előtt igen jó vásárookra van kilátás. Ma szépen tisztán kezelt hizott ludak kilója 1.12—1.24 fillérel nyert elhelyezést kilonként minőség szerint.

Élő baromfiban szintén élénk üzlet várható, az izraelita ünnepek előtt, miért is ezen cikk szállítását is ajánljuk.

Vadfelekben szilárd az üzlet, ma nagy nyulak drbja 2.50—2.60, fogoly párja 1.60—1.80, fácán párja 4—5 korona. Szarvas 60, vaddisznó 60—70, őz 1.30—1.50 korona kilonként.

Gyümölcsfelékben igen élénk az üzlet és szőlő kivételével a piacra került szép áru jó áruk mellett nyer azonnali elhelyezést, Ma oporbba 20—24, mész 20—22, burgundi 20—22, chassellás 24—32, passatutti 36—44 fillér kilonként.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

Készárúüzlet.

A határidőpiacon uralkodó szilárdabb irányzat nem érezte hatását a készárú-üzletben. A malmok nem mutattak különös vétkedvet, de azért vásároltak amihez hozzáfértek. Minthogy a hetekkel ezelőtti eszközölt nagyobb szabású elővételek átvételével vannak elfoglalva, nem lépnek fel sürgetőbb módon és így daczára annak, hogy a hozatalok és ajánlatok nem nagyok — áremelkedés nem áll be. A vidéken eközben hiányzik az eladó. A gazdák a búzát nagyobbára visszartartják és inkább zabot, árpát, rozsot adnak el, mert ezek árai aránylag jók. A piacra hozott buza pedig budapesti paritáson fölül kel el, különösen ott, ahol az a helyi fogyasztás céljaira talál, a vidéki malmonknál jó elhelyezést. A mai forgalom búzában 35 ezer mm.-ra tehető; az áruk nagyjából változatlanok maradtak, az irányzat azonban némileg kedvezőbb volt.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 600 mm. 88 kgr. 7 K. 60 fillér, 300 mm. 83 kgr. 7 K. 55 fillér, 200 mm. 82 kgr. 7 K. 60 fillér, 100 mm. 82 kgr. 7 K. 55 fillér, 100 mm. 82 kgr. 7 K. 50 fillér, 150 mm. 81.5 kgr. 7 K. 50 fillér, 200 mm. 81.5 kgr. 7 K. 30 fillér, 100 mm. 8.5 kgr. 7 K. 50 fillér, 100 mm. 81.5 kgr. 7 K. 60 fillér, sárga, 300 mm. 81.5 kgr. 7 K. 57 és fél fillér, 100 mm. 81 kgr. 7 K. 50 fillér, 100 mm. 81.5 kgr. 7 K. 50 fillér, 500 mm. 81 kgr. 7 K. 50 fillér, 200 mm. 81 kgr. 7 K. 50 fillér, 200 mm. 81 kgr. 7 K. 55 fillér, 100 mm. 81.5 kgr. 7 K. 35 fillér, felső 200 mm. 81 kgr. 7 K. 50 fillér, 150 mm. 81 kgr. 7 K. 30 fillér, felső, sárga, 300 mm. 80.2 kgr. 7 K. 45 fillér, 100 mm. 80.5 kgr. 7 K. 40 fillér, felső, 100 mm. 80.5 kgr. 7 K. 40 fillér, 300 mm. 80 kgr. 7 K. 40 fillér, sárga, 200 mm. 80 kgr. 7 K. 30 fillér, sárga, 500 mm. 80 kgr. 7 K. 55 fillér, 300 mm. 80 kgr. 7 K. 35 fillér,

sárga, 600 mm. 80.5 kgr. 7 K. 42 1/2 fillér, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 30 fillér, sárga, 300 mm. 80 kgr. 7 K. 50 fillér, 500 mm. 80 kgr. 7 K. 45 fillér, 300 mm. 80 kgr. 7 K. 45 fillér, 200 mm. 79.2 kgr. 7 K. 45 fillér, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 32 és fél fillér, 100 mm. 79 kgr. 7 K., 32 és fél fillér, felső, 100 mm. 79.7 kgr. 7 K. 25 fillér, sárga, 100 mm. 79.5 kgr. 7 K. 30 fillér, sárga, 100 mm. 79 kgr. 7 K. 42 és fél fillér, 300 mm. 79 kgr. 7 K. 35 fillér mind három hónapra.

Fejérmegyei: 2000 mm. 79 kgr. 7 K. 22 és fél fillér, készpénzfizetés mellett, 1000 mm. 78.5 kgr. 7 K. 15 fillér, 1260 mm. 78 kgr. 7 K. 10 fillér, mind három hónapra.

Pestmegyei: 300 mm. 81 kgr. 7 K. 40 fillér, 300 mm. 81 kgr. 7 K. 37 és fél fillér, 300 mm. 80 kgr. 7 K. 30 fillér, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 10 fillér, sárga, 100 mm. 80 kgr. 7 K. 10 fillér, úszkös, 80 mm. 79 kgr., 20 mm. 78 kgr. 7 K. 17 és fél fillér, úszkös, 150 mm. 79 kgr. 7 K. 15 fillér, 100 mm. 78.5 kgr., 300 mm. 81 kgr. 7 K. 15 fillér, kevert, sárga, 150 mm. 77.5 kgr. 7 K. — fillér, 3600 mm. 77 kgr. 7 K. 10 fillér, mind három hónapra.

Bácskai: 200 mm. 77.5 kgr. 7 K. 27 1/2 fillér, 200 mm. 77.5 kgr. 7 K. 27 1/2 fillér, mind három hónapra.

Zentai: 1800 mm. 78.2 kgr. 7 K. 30 fillér, három hónapra.

Szendői: 7200 mm. 79 kgr. 7 K. 17 1/2 fillér, három hónapra.

Becskereki: 4400 mm. 79 kgr. 7 K. 12 és fél fillér, 4000 mm. 78.5 kgr. 7 K. 07 1/2 fillér, három hónapra.

Törökbecsei: 2000 mm. 79 kgr. 7 K. 15 fillér három hónapra,

Rozs: 100 mm. 6 K. 25 fillér, 240 mm. 6 K. 22 fillér három hónapra, 200 mm. 6 K. 20 fillér, készpénzfizetés mellett paritásra.

Árpa: 100 mm. 5 K. 40 fillér, készpénzfizetés mellett.

Zab: 100 mm. 6 K. 20 fillér, 100 mm. 5 K. 90 fillér, 100 mm. 5 K. 15 fillér, 100 mm. 5 K. 80 fillér, 100 mm. 5 K. 75 fillér mind készpénzfizetéssel.

Tengeri: 300 mm. 5 K. 75 fillér, 100 mm. 5 K. 75 fillér, 200 mm. 5 K. 72 1/2 fillér, 200 mm. 5 K. 72 és fél fillér, 400 mm. 5 K. 72 1/2 fillér, mind készpénzfizetéssel, kocsira rakva.

Tegnap délután eladatott: Karcagi: 500 mm. 80.5 kgr. 7 K. 55 fillér három hónapra.

Bácskai: 1000 mm. 79 kgr. 7 K. 52 és fél fillér, három hónapra.

Ó-Becsei: 3800 mm. 77 kgr. 7 K. 37 és fél fillér, három hónapra.

Az áruk 50 kilogrammonként és koronaértékben értendők.

Folyó hó 23-án este 6 órától
24-én „ 6 óráig

	érkezett	elment
buza	47589 mm.	4248 mm.
rozs	4636 „	3560 „
árpa	3430 „	201 „
zab	3653 „	1397 „
tengeri	— „	610 „
liszt	310 „	17637 „
korpa	— „	2385 „

Határidőüzlet.

Mellékes szerepet játszik ma a határidőpiacon. A készárúüzlet alakulásai nem olyanok, hogy a határidős árfolyamokat a régi tradicionális rendeltetések szerint igénybe lehetne venni, mert hiányzik a konventionális összhang. Majdnem külön tendenciát követ tehát a határidőpiacon nagyon is korlátozott forgalommal. Ma például kezdetben szilárd volt az októberi buza 6.93—94 k.-ig emelkedett. Délben azonban Berlini márkával, Liverpool 1/4 p.-vel olcsóbban jegyzett, visszaestek tehát nálunk is 6.86-ra, ámbár később ismét javult a hangulat.

Délben jegyez:

októberi buza	6.88—89
áprilisi „	7.16—17
októberi rozs	6.17—18
áprilisi „	6.32—33
októberi zab	5.65—66
áprilisi „	5.94—95
májusi tengeri	5.58—59

Értéktőzsde.

Előtőzsde. Osztrák hitel 685.50, magyar hitel 726.50, 4 százalékos arany —, korona —, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi —, államvasut 716.—, déli vasut —, Alpeselek —, márká —, városi villamos —, ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —, korona.

Zárlat. Osztr. hitel 684.50, magyar hitel 726.—, 4% aranyj. —, korona —, leszámítoló —, jelzálog —, rimamurányi —, államvasut 715.25, déli vasut —, alpesi 375. márká —, városi villamos 330, Ipar és kereskedelmi bank —, közuti vasut —.

Laptulajdonos: Csiktoplócai Lázár Elemér.

Telefon számunk: 154.

REGÉNY-CSARNOK.

A határszélről.

Regény.

Irta: Kupcsayné Molnár Julia.

Nemcsak közgazdasági, de politikai sakkhuzás is ez.

Elhatározta a csempészek utjairól térképet rajzolni és feljegyezni mindazt, mi kompromittáló, mi bizonyíték lehet.

Ha kellően tájékozta magát, elhagyja Nicolait, hogy elsőnek őt jelentse fel és fogassa el. A bizonyítékok ellen hiába lenne minden tagadása, el volna veszte Vladulescuval együtt.

Amint Marcsa idáig jutott gondolataiban, azt kérdezte magától, hogy minő büntetés vár rájuk. Természetesen börtön, az árúk elkobzása, stb. Nálunk tudnak büntetni, ha megkapják a bűnöst, de... Marcsa összevesszent, Romániában sok törvényellenes dolog történik büntetlenül. Remegni kezdett.

Egyszerre olyan kivihetetlennek látta teremt, kétség támadt lelkében, hogy nem eredmény nélkül hozza-e áldozatait? Tehetetlennek érezte magát és gyengének.

Gyermekes képtelenség, hogy ő a törékeny nő legyőzhessen olyan hatalmas férfit, mint Vladulescu.

De nem. O erős, annak kell lennie, majd erőssé teszi a sok bizonyíték és bosszúvágya.

Már nem reszkedett, bár teljesen átázott, nyugodt léptekkel, bár zord, sápadt arcuzal ment Arankához.

VI. A szökés.

Aranka bágyadtan, könnyes szemeit kiszebebe temetve, ült a gyermek ágya mellett és hallgatta annak pihegését és az elvonuló zivatar utolsó hangjait.

A gyengéd érintésre ijedten riadt fel.

— Milyen sokáig voltál távol. Rettenetes egy ház ez, tele kísértetekkel, mintha folyton leselkedő szemek tekintetét éreznék magamon és mintha az ég haragjának hangjaiba rémes suttogás vegyülne. Menekülni szerettem volna, de nem volt elég erőm, hogy magamon kívül, még a kis lányt is elvihettem volna.

— És arra sem volt elég erőm, hogy egyedül hagyd — szolt Marcsa bólintva — ez jó szivre vall és engem megnyugtat. Nemsokára le fogsz csillapulni, el fogsz aludni, mert még nem ismered az igaz fájdalmat.

— Mit tettél? Hol voltál?

— Tervem kész. Végy tintát, papírost és írj! Diktálok.

Mire a levél Vladulescunak a fentemlített értelemben meg volt írva, Aranka kérdőleg nézett Marcsára. Az elmondta neki röviden szökési tervét.

— Predeálon túl, Felső-Tömöségig meg sem állsz, a gyermekkel egy kocsin felhajtatsz, be az erdő mélyébe, a Simon Gergely erdőőr házához, hol jó pénzért elég jó szállást és ellátást kaptok. Ottléted alatt megismeresz egy darab életet, de nem szépet. Jöhetnek oda gazdáiktól megszökött cselédleányok, olyan könnyelmű tehermentesek, kik alkalomadtán átszöknek a román határon; viszont találhatsz innen megtért és megtört, az én fajtámbeli szerencsétleneket, egy kis pihenőt tartani, de azokkal ne törődj. Lehetőleg kerüld az embereket; szép az erdő és a fák, a virágok jobb barátok, legalább is hallgatóbbak, mint az emberek. Légy türelmes és várj reám, amíg felkereslek. En ott leszek amint tudom, amit tudni akarok és amint megtettem azt, amit tennem kell. Ha elértem czélotomat, boszum betelt, nyugodt leszek. Megtisztulok, a gyanu, a szégyen leperem rólam. Tiszán állok a világ és gyermekem előtt, nincs bűnöm, nincs miért titkoljam anyaságomat, takarjam szerencsétlenségemet, sem aljasságomat, mert az nyilván be lett bizonyítva. Azután felvehetjük a harcot az étellel és könnyen daczolok az előítéletekkel mert elértem czélotomat. Hová? Merre megyünk? Mihez kezdünk? Gondolkozom rajta és végleg akkor határozok, ha megint együtt leszünk.

Elgondolkozva, vontatottan mondta az utolsó.

Milyen távol van még tőle az az idő. Aranka tenyerében nyugtatta szép fejét és csendesen figyelt.

(Folyt. köv.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

„Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovatban minden sor egyszeri beiktatása 2 fillérbe, vastagabb betűből 4 fillérbe kerül. Fővilágosítást ad a kiadó hivatal, ha a hirdetés alatt álló kis számot közlik vele. Levélbeli beadványokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyegzet hekkülük. Vidékről igen kényelmesen beiktatható az apró hirdetések postautalványával, mert a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is könnyen elfér. Az elírás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések felvételnek a kiadó hivatalban, Vámbár-körút 8. sz.

Ha sorajegyet adolgan vannak és sokra magasabb költséget kíván, forduljon

BEFFELD JÓZSEF
bankhírszós
Budapest, Károly-körút 1. szám.
Alapították 1874.

Egyházi szerek,
Jobogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:
Szüts és társánál
Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Butor
készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban
Fuchs Bódognál kapható
BUDAPEST, VIII., József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magán nyomozó intézet
BUDAPEST,
V., Váci-körút 40. sz.
Bureau privé de perquisitions.
Elvállal minden magán- és bizalmi ügyekben teendő kutatást.
Feltűnés nélkül megfigyeléseket.
Irodaórák: délelőtt 9—1, délután 3—7 óráig.

BUTOROK

új, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI., Gyár-utca 2., a Vások intézetével szemben.

Mindennemű **TANSZEREK,** füzetek, rajztömbök, festékek stb. olcsó áron kaphatók.

BARTA LAJOS papir-író- és rajzszerszerezkedésében
Budapest, V. ker., Lipót-körút 20 szám.

Box Calf

borjubőr ma a világ legjobb és a legtartósabb bőre, nem kell vixelni, viseletben pedig szép és elegáns. Mértékül elegendő a lábnak papiroson való körülrajzolása. — Kizárólag saját készítmény. Föltétlenül jó állás. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Borjubőr sima, stápara való 3.20. Borjubőr betétes 3.—. Borjubőr bergsteiger, gavallér forma 3.20. Box-calf, bergsteiger, feltűnő elegáns 4.—. Divatos barna bagaria bergsteiger, elegáns 4.—. Lakk, cugos v. bergsteiger 4.—. Női zerge cugos v. fűzős 3.—. Box-calf fűzős 3.50. Barna divatos fűzős v. gombos 3.50. Lakk, cugos v. fűzős 3.50. Gyermekcipők 3 évig 1.—.

Nem tetszőt készséggel kicseréllek.
Agulár Ede
Budapest, VII. ker., Kerepe út 22. sz.
az Uránia-színházal szemben.

!FONTOS! SÉRVTBEN SZENVEDŐKNEK!

Sérültek ne mulasszák el! prospektust kérni a

Magyar Orvosi Múszertár
Budapest, VII., Kerepest-ut 32. sz.
(A Rókus-körút: templomával szemben.)
legújabb szabadalmazott

Univerzális sérvkötőiről.

Páratlan eredmény! Kényelmes, könnyű kis nyom appal a legnagyobb sérv is eszatható.

Ugyonott jótállással készülnek: műlábak, műkezek, léggepek, fűzők, ferdén-öltöknök, egyenes tartók, hasaűtők és gummihasaűtők stb. — A D. le-ápoláshoz szükséges cikkek és valódi francia különlegességek, női övszerek orvosi rendeltetűre kaphatók. Általános árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve titoktartással.

Legjobb árban veszem forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, és eladok.

PRÜCKLER J. C.
BUDAPEST,
IV., Koronaheroeg-utca 3. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Koch-féle Raglan 1862. évben.

KOCH Testvérek

Budapest legnagyobb férfi-, fiú- és gyermekruha-áruháza
Károly-körút 26. szám.

Óriási választék fiú- és gyermekruhákban, el nem ért versenyképességben. Olcsó szabott árak. Korszerű izlés, csakis kipróbált jó minőségű gyapjuszövetek.

Koch-féle Raglan 1902. évben.

Atmeneti felöltő, Ulster, Raglan, angol double-szövetből 12 forinttól feljebb a legjobb kivitelig.
Ujj! divatos beszegett cheviot szürke és kék öltönyök 14 frttól feljebb:
Vadász-öltönyök zöld és barna lodenből 14 forinttól feljebb.
Vadász-gallér ————— 6 —————
Gyermek-öltönyök ————— 4 —————

Uj képes árjegyzéket bérmentve küldünk.